

NUPinfo – hírek

■ Újabb hat sportág kapcsolódott a Héraklész programba, így 19-re bővült a támogatottak köre. A tavalyi tizenhárom mellett az asztalitenisz, az evezés, a röplabda, a sportlövészet, a súlyemelés, valamint a tenisz sportágak 14-19 esztendő legjobbjai alkotják majd a Héraklész kereteket. Megkezdődtek a szakmai előkészületek, az új válogatottak irányítását előreláthatóan hús edző fogja ellátni.

■ A Héraklész program versenyzői is részt vettek azon a nemzetközi vívóviadalon, ahol huszonhat ország mintegy nyolcszáz sportolója mérte össze tudását január harmadika és ötödike között Budapesten. A Nemzeti Sportszarnokban megrendezett Héraklész-kupa, junior Világkupa női és férfi tőr, párbajtőr, illetve kard versenyszámban indulhattak a magyar fiatalok, akik közül a legfiatalabb töröző a Héraklész program tizenhárom éves támogatója, *Kreiss Fanni* volt. A magyar sportolók többsége nemzetközi megmérettetésen most próbálta ki magát először: volt olyan fegyvernem, ahol huszonhét hazai versenyző is pástra léphetett.

■ A Nemzeti Utánpótlás-nevelési Intézet, a Győri Vízisport Egyesület Kajak-kenu Szakosztálya és a Magyar Kajak-kenu Szövetség a 2003-as versenydíjnyitáson idén is megrendezi az immár hagyományosnak tekinthető fizikai felmérő versenyt, amelyet ebben az esztendőben először bonyolítanak el országos bajnokságként. A Héraklész Fizikai Felmérő OB. időpontja február 8-a, helyszíne pedig a győri Bercsényi Miklós Gimnázium. Az eseményről részletesebb beszámolót következő számunkban olvashatnak.

■ Büszkeséggel tölti el intézetünket, amikor versenyzőink nem csak a sportban, hanem a tanulásban is élen járnak. *Erőss Dorottya*, a KSI SE eredményes sportlövője - pisztoly szakágban - december 16-án a Néprajzi Múzeumban megtartott ünnepségen, felsőoktatási kategóriában a Magyar Köztársaság „JÓ TANULÓ – JÓ SPORTOLÓ” – ja emléklapjával vette át *dr. Jánosi György* sportminiszter, valamint *dr. Magyar Bálint* oktatási minisztertől.

■ A KSI hagyományait követve, valamint a Nemzeti Utánpótlás-nevelési Intézet első születésnapját ünnepeelve évzáró baráti összejövetelnek volt helyszíne december 18-án a NUPI központja, a Jégszínház második emelete. A KSI-ben és a Héraklész programokban közreműködő mintegy száz korábbi és jelenkori munkatárs, edző, szakvezető egy kötetlen beszélgetésnek lehetett részese, melyben a régmúlt időköt felelevenítve, napjaink történéseit elemezve koccinthatnak a jövő sportsikereire. A mellékelt fénykép tanúbizonysága szerint így tett két vízilabdázó olimpiai bajnokunk is, *Dömötör Zoltán* és *Dr. Szívós István*, a KSI vízilabda szakosztályának hajdani és jelenlegi vezetője.

■ A NUPinfo szerkesztősége továbbra is várja az utánpótlás-neveléssel és az ifjú magyar sportolókkal kapcsolatos információkat, híreket, amelyek közérdeklődésre tarthatnak számot. Észrevételeiket, véleményeiket szerkesztőségünk címére küldhetik el.

A KSI asztalitenisz szakosztálya Wirth Gabriella ajánlásával várja a fiatalok jelentkezését:

„Örülök, hogy azt csinálhatom, amit szeretek.
Jó bangulatú edzéseken vezethetem be a gyerekeket az asztalitenisz sportba.
Téged is sok szeretettel várunk szakosztályunkba!”

Felvilágosítás és jelentkezés:
Lakatos Andrea edzőnél
Tel: (36-1) 471-4716 és 06-30-378-0995.

További szakosztályi információk a www.nupi.hu/ksi weboldalunkon található.

NUPinfo

NUPinfo

Felelős kiadó: dr. Szabó Tamás, a NUPI főigazgatója
Főszerkesztő: Vasvári Ferenc e-mail: vasvari.ferenc@nupi.hu
Szerkesztőség: Nemzeti Utánpótlás-nevelési Intézet, NUPinfo Szerkesztősége
1146 Budapest, Istvánmezei út 1-3. Telefon: (36-1) 471-4100 / 471, fax: 468-3024, e-mail: nupi@nupi.hu
Lapkiadvitel: www.reklamipar.hu/actuart

A NUPinfo internetes változata: <http://www.nupi.hu/hirlevel>

NUPinfo

II. évfolyam 1. szám 2003. január

A Nemzeti Utánpótlás-nevelési Intézet lapja
a Héraklész program
és a KSI SE tájékoztató kiadványa

A tartalomról:

■ Beszámoló a varsói ORV-tanácskozásról; ■ Bemutatjuk a sportiskolai térképet: I.rész; ■ Évzáró a birkózóknál; ■ Felmérés a Héraklész sportágakban; ■ Polár-monitor program a triatlonistáknál; ■ Szociológiai felmérés a Héraklész programban; ■ Ökölvívóink sikerei; ■ Bajnokok vacsorája a KSI-ben.

Merre tovább, magyar utánpótlás?

A NUPinfo előző számaiból, valamint a médiából sokat lehetett hallani a magyar utánpótlás-nevelés korábbi hiányosságairól, egy utánpótlás-nevelési intézet szükségességéről. A NUPI szakmailag és gazdaságilag egyaránt izgalmas évet zárt. A Héraklész sportágak száma tizenháromról tizenkilencre bővült, a KSI SE ma is az ország egyik legeredményesebb műhelye; több területen folytatunk tudományos kutatómunkát. A Nemzeti Utánpótlás-nevelési Intézet főigazgatója, *Szabó Tamás* professzor a többi között az utánpótlás helyzetéről, jövőjéről, valamint intézetünk céljairól is beszélt.

- Főigazgató úr! Több évtizednyi tudományos kutató- és egyetemi oktatómunka után a sportigazgatás felé fordult. Hogyan egyeztethető össze az egyetemi katedra a sportvezetői munkával? Egyáltalán: hogyan élte meg a váltást?
- A jelenlegi feladatom szerencsére nem kizárólag igazgatási munkát jelent, így a váltást könnyebben viselem. Amiről évtizedekig álmodoztunk a KSI-ben, most megvalósulni látszik. Azt vallom, hogy a korszerű munka tudományos igényességet feltételez és ilyen vonatkozásban a korábbi kutatói-, oktatói tevékenységem lehetővé teszi azt az integratív gondolkodást, amely elengedhetetlen a hatékony építkezéshez.

- Intézetünk működésének első születésnapja után hogyan ítéli meg a hazai utánpótlás-nevelés jelenlegi helyzetét? Mennyiben hozott újat a NUPI, mit tett hozzá a fiatalok sportjához?

- A hazai utánpótlás-nevelés kétarcú. A szellemi erőforrások adottak, kiváló szakembereink vannak. Az egységes szakmai rendszer életrekeltségének feltételei is biztosítottak, eddig azonban hiányzott egy szervező, elemző és irányító szervezet a rendszerből. A NUPI létrehozása nagyon komoly üzenet a gyakorlati és elméleti szakembereknek, hiszen lehetőség nyílt arra, hogy közös munkával megfelelő, széles körben támogatott tehetséggondozási koncepciókat fogalmazzunk meg és ezekhez anyagi forrásokat tudjunk szerezni.

- Tegyük egy nemzetközi kitekintést! Mi jellemzi hazánk utánpótlását, utánpótlás-nevelését a hasonló sportművelési rendelkező országok fiataljaiból képest? Mely területen van előnyünk, esetleg lemaradásunk?

- Ha kitekintünk a határokon túlra, lehetőségeinket jónak ítélniük meg. Néhány esetben még lépéselőnyben is

vagyunk más országokkal szemben. A prognózis jó, hiszen az olimpiai sportágak szinte kivétel nélkül megfogalmazták sportágfejlesztési programjukat.

- Mik a legfontosabb céljai, melyek az új feladatai intézetünknek rövid, illetve hosszú távon?

- Nem szeretném, ha a NUPI „mammutintézménye” válna, de világosan látszik, hogy milyen új területeken kell beindítani kutatásokat, elemzéseket. A sport mint a fiatalok egyik nevelési-oktatási eszköze nem kezelhető pusztán önmagában, környezetének, közép- és hosszútávú hatásainak feltárása elengedhetetlen.

- Több ízben felmerült az igénye az edzőképzésbe való bekapcsolódásunknak. Mi várható e téren?

- Talán még korai erről beszélni, de egy biztos: az intézet olyan erőforrást jelent már napjainkban is, hogy az innovatív gondolkodásmód nem állhat távol tőlünk.

- A Héraklész Bajnokprogram rendkívül eredményesen működik. Mi a helyzet a tervezett Alap-, illetve Csillagprogrammal?

- Az Alapprogram munkálatai már folynak. Sajnos nagyobb problémát jelent az információhiány, mint azt előzőleg gondoltuk volna. Készül a sport- és oktatási térkép, az informatikai hátteret gőzerővel építjük. Miután a feladat nagyon sokrétű, a NUPI és a Nemzeti Sportmódszertani és Kutató Intézet koncentráltan foglalkozik a témával. Javaslatainkat a sportiskolás rendszer fejlesztésére, a kiválasztási módszerekre júniusra kell megfogalmaznunk. A Csillagprogram beindítása kizárólag pénzkérdés.

- Az utánpótlás-nevelés rendszerében milyen szerepet játszik majd a Nemzeti Sportmódszertani és Kutató Intézet?

- Az NSKI újjászületett, kiváló fiatal szakemberek gyűltek össze az intézetben. A társadalmi, jogi- és közgazdasági környezet kutatása elkezdődött, a munkatársak komoly szerepet vállaltak a sportágfejlesztési programok tudományos elemzésében is. A munkamegosztás a NUPI és az NSKI között világossá vált, azt mondhatom, hogy a fúzió szakmai akadályai elhárultak.

- Ha mindezek teljesülnek, merre balad utánpótlásunk? Mi várható a jövőből?

- Előre menetelünk, sok esetben már futunk is. A sportszakma visszajelzése rendkívül kedvező, talán csak az egyesületi lobbí gondolja azt, hogy az utánpótlás-nevelés állami finanszírozását az egyesületi gondok enyhítésére kellene átcsoportosítani. Ebben a kérdésben a sportági szövetségek nagyon eltökéltek, kiállnak a tehetséggondozási programok mellett és ennél kedvezőbb visszajelzésre nincs is szükség.

Vasvári Ferenc

Nemzeti Utánpótlás - nevelési Intézet
www.nupi.hu

Szociológiai felmérés a Héraléksz programban

Intézetünk a Héraléksz Bajnokprogram megalapozottsága, sikere érdekében átfogó kutatás elvégzésével bízza meg az „INEX Stúdiót”. A kutatási fő feladata: az utánpótlás-nevelési program társadalmi környezetének, társadalmi háttérének, e háttér meghatározó dimenzióinak a feltárása és bemutatása, illetve a háttér változásainak folyamatos nyomon követése a program későbbi időszakában is.

A kutatásban szereplő mintán belül három almintát különböztethetünk meg:

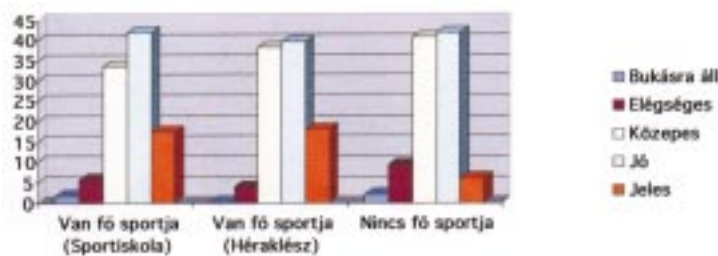
- a Héraléksz Bajnokprogram sportolói,
- sportiskolák intenzív sportoló tanulói,
- sportiskolák átlagos (sportágot nem választó) tanulói.

A kutatás számos érdekes, esetenként újszerű tapasztalata közül, csak ízelítőül az alábbiakban bemutatunk néhány adatot, melyek alapján a következő összegezést tehetjük:

A mintában szereplő diákok közül a sportoló (a valamilyen fő sportágot megjelölő) tanulók jobb tanulmányi eredménnyel rendelkeznek, jobban szeretnek tanulni, és iskolába járni, biztosabbak önmagukban, karrierjükben és tanulmányi előmenetelükben, mint a "nem sportoló" iskolatársaik. Tanulmányi eredményüket tekintve a legtöbbet sportoló Héraléksz kerettagok a legkiválóbbak, miként a sporteredményükre vonatkozó motiváltságuk is kiemelkedő.

1. Tanulmányi átlag

A sport tehát jót tesz a tanulásnak, de nem feltétlenül szereteti meg akár a tanulást, akár az iskolába járást. Sőt, elképzelhető, hogy valaki szívesen jár az iskolába, ahol a barátaival, csapattársaival töltheti az idejét, miközben egyáltalán nem szeret tanulni.

Szatisztika	Sportiskola	Héraléksz
Bukásra áll	1,7%	0,3%
Elégséges	6,1%	5,7%
Közepes	34,5%	38,8%
Jó	41,9%	39,6%
Jeles	15,9%	17,6%
Összesen	100,0%	100,0%

1. táblázat: A tanulók tanulmányi átlaga az elmúlt évszázadban (%)

2. Motiváltság

	Sportiskolák		Héraléksz sportolói		Nem sportolók	
	%	átl	%	átl	%	átl
Megyei szint	1,7	6	-	-	4,8	7
Országos szint	39,8	117	3,4	10	42,9	9
Európai szint	11	38	7,4	22	19	4
Világszint	23,6	81	18,6	33	33,3	7
Olimpiai szint	23,6	82	70,6	209	-	-
Összesen	100	344	100	296	100	21

2. táblázat: Sportágyalásuk elérésükre irányuló vágyuk mértéke az elmúlt évszázadban

3. Edzések

Az alábbi két táblán szereplő válaszok nem kifejezetten az edzésekre vonatkozó kérdésekre születtek. A kérdőívben megfogalmazott tudakozás így szólt: "Mennyi időt fordítasz a fő sportágra egy átlagos hétköznapon?", illetve "... egy átlagos hét végén?". A kérdésekre olyanok is válaszoltak, akik nem jelölték meg maguknak fő sportágot.

Szatisztika	Sportiskolák	Héraléksz sportolói	Nem sportolók
0 és válaszhiány	5,8	1,1	73,8
1-2 óra	71,1	38,6	20,4
3-4 óra	18,8	42,6	5,8
5-6 óra	3,1	13,8	-
7 és több óra	1,1	4	-
Összesen	100	100	100

3. táblázat: Sportolási időjeleket átlagos hétköznapon az elmúlt évszázadban (%)

Szatisztika	Sportiskolák	Héraléksz sportolói	Nem sportolók
0 és válaszhiány	21,5	7,7	71,7
1-2 óra	38,8	25,1	14,6
3-4 óra	24,2	42,1	4,9
5-6 óra	9,7	17,5	4,9
7 és több óra	5,8	7,7	3,9
Összesen	100	100	100

4. táblázat: Sportolási időjeleket hétvége hétköznapon az elmúlt évszázadban (%)

Érdekes, hogy sem a hétköznapokon, sem a hétvégén sporttal töltött idő mennyisége nem mutat semmilyen összefüggést a diákok tanulmányi eredményével. Egészen gyenge hátrányuk mutatkozik a "0 és válaszhiány" csoportba tartozó tanulóknak, az ő átlaguk 3,4-3,5. A legmagasabb – 3,7-es – tanulmányi átlagot a napi 1-2 órát sportoló mondhatják maguknak; valamennyi többi csoport átlaga 3,5-3,6. Egyetlen tizednyi eltérés van a hétköznapos és a hétvégi sportoló tanulmányi átlaga között, méghozzá az utóbbiak javára.

Telemetrikus pulzuskontroll a triatlon Héraléksz programban

A triatlonban jelentős a túlterhelés, illetve a túledzettség veszélye, hiszen a versenyzőknek egyszerre három ciklikus jellegű sportágban kell magasszintű állóképességi teljesítményt nyújtaniuk. Már az utánpótlás korú versenyzők is gyakran napi három, különböző sportági edzésen vesznek részt. Az edzéseken meg kell teremteni az eredményekhez szükséges fizikai, technikai és mentális feltételeket. Mivel mindhárom szakágban a cardio-respiratorikus rendszer hatékony működése határozza meg a jó teljesítményt, ezért nyilvánvaló, hogy a különböző edzések elsősorban ezen készségek fejlesztését célozzák.

A ciklikus jellegű állóképességi sportokban – így a triatlonban is – széles körben alkalmazzák már a telemetrikus pulzus-kontrollt, mint a terhelés-intenzitás ellenőrzésének egyik megbízható módját. Zakariás Géza triatlonista edző szerint a nemzetközi tapasztalatok azt mutatják, hogy nemcsak a kifejezetten állóképességi sportként számon tartott sportágak használják eredményesen a pulzuskontroll korszerű módját, hanem minden olyan sport, ahol az állóképességnek szerepe van a magasszintű teljesítmény elérésében. A triatlon sportág szakmai vezetésének egyik fő célkitűzése, hogy a fenti rendszert a felnőtt olimpiai keret után, a Héraléksz-kerettagoknál is bevezesse.

A triatlon sportágban a finn POLAR cég pulzusmérő-monitorai terjedtek el leginkább. A legkorszerűbb típusok nagy mennyiségű, az edzés terjedelmére és

az intenzitás mutatóira vonatkozó információt képesek tárolni. Az adatok speciális, értékelő szoftverek segítségével számítógépen jeleníthetők meg és tárolhatók.

A POLAR cég korábban a „Training advisor”, újabban a „Precision performance 3.0” nevű analízis programot fejlesztette ki a megfelelő pulzusmonitorokhoz. Az edzések, felmérések, illetve versenyek adatai így informatikai eszközökkel továbbíthatók és a központi adatbázisban tárolhatók. Ahhoz azonban, hogy a rendszer zökkenőmentesen működjön, megfelelő infrastruktúrát kell kialakítani. Ehhez tartozik a pulzus monitor (Polar Sportster, Polar Vantage Nightvision, Polar ACCUREX Plus, Polar X-trainer, Polar S 710, Polar S 810), az interface (Polar Interface Plus, Polar Infrared interface), legalább 480/66 MHz-es személyi számítógép, Training advisor vagy Precision performance 3.0 analízis szoftver, illetve 3,5” mágneslemez, compact disc vagy e-mail továbbítási lehetőség. A rendszer kialakításakor szükséges a terhelésintenzitás-zónák sportágankénti meghatározása, továbbá a pulzusmérő használatának elsajátítása, valamint az eszköz viselése az edzéseken. Az óra adatait aztán rendszeresen értékelni és rögzíteni kell számítógépen, a meghatározott egyéb edzés- és élettani paramétereket pedig számítógépes edzésnaplóban célszerű vezetni. Az elektronikus edzésnapló meghatározott időközönkénti elküldése a központi adatbázisba az összegyűjtött információk rendszeresítését és értékelését jelentős mértékben megkönnyítené.

B.A.

játszanak. Ezek után már adta magát a gondolat, hogy a diákok mellett az edzők véleményét, gondolatait is figyelembe kell venni, közzé kell tenni, egyszerűen el kell követtetni. Terveim szerint a NUPinfo következő számától minden alkalommal bemutatom egy választott sportág edzőjét és ifjú tehetségét. Nem szeretnék különbséget tenni KSI- s és héralékszes sportoló és oktató között, hiszen mindannyian a sport gyermekei.

Illés Jenő

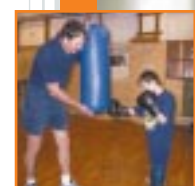
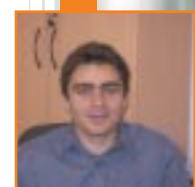
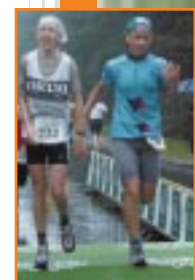
a Pedagógiai Kutatócsoport munkatársa

Sikeres évet zártak a KSI-s ökölvívók

Második helyen végzett az ökölvívó egyesületek országos rangsorában a Központi Sport- és Ifjúsági Egyesület 2002-ben. A decemberi évzáró ünnepségen a többi között az is elhangzott, hogy a KSI SE ötvennyolc egyesület közül szerezte meg a második helyezést a hazai versenyeken elért 83,5 és a nemzetközi megmérettetéseken szerzett 10,5 pontjával. Az összesített eredmények azt mutatják, hogy a kadett és junior ökölvívók tavaly az országos

csapatverseny legjobb teljesítményét nyújtották. A hét egyéni magyar bajnok közül öten a Héraléksz program támogattjaként érték el kiemelkedő sikerüket. Az egyéni magyar bajnokok közül Bacskai Balázs és Klawz Árpád a serdülő, Raduly János, Klammerstatter Márk és Oláh Róbert a kadett, Dudás Tibor és Balogh Sándor pedig a junior korcsoport KSI SE-s versenyzőjeként érték el a dobogó első helyét.

A NUPinfo következő számának tartalmából:

- Héraléksz kajak-kenu fizikai felmérés OB. Győrben.;
- Bepillantást nyújtunk a készülő Általános és emelt szintű testnevelési és sportági sportnevelési tantervről;
- Sportiskolai térkép II. rész;
- Rutinszerű vérlaktát-ozint mérés az Olimpiai Csarnokban;
- „Cseppben ismerjük meg a tenger!” Egy kerékpáros edző gondolatai;
- Edzők és sportolók: a jüdo.

Évzáró a birkózóknál – gondolatok a Mr. Tus-bemutató kapcsán

A Nemzeti Sportcsarnok Müller Ferdinánd Edzőtermében december 18-án megtartott birkózó évzárón egy igen látványos bemutató megtekintése után beszélgettem utánpótlásunkról a Héraléksz program két sportági felelősével, **Bacsa Ferenc** és **Strubács Györggyel**.

- A terem faliképein, valamint a székeken, a magyar birkózóport kiemelkedő egykori és mai egyéniségeit látom. A birkózó-szövegben a Mr. Tus birkózóiskola növendékeit, utánpótlásunk legjobbjait. Felmerül a kérdés: melyikjük fényképe kerülhet föl nébány év múlva a nagy elődök mellé, ki lehet majd olimpikon?
- B.F.: A bemutatót tartó 14-16 éves fiatalok birkózó - utánpótlásunk krémjét alkotják. Jelenlegi eredményeik azt mutatják, ha lesz elég kitartásuk, szívvel-lélekkel és becsületesen készülnek továbbra is, akkor a 2012-es olimpián „odaérhetnek”, biztos lesz közöttük dobogós helyezett.

- Az évzárón az esztendő legjobbjait jutalomban részesítette dr. Hegedűs Csaba, a szövetség elnöke. Kik voltak a díjazott fiatalok?

- B.F.: Eredményekben gazdag évet zártunk. A Héraléksz keret tagjai 2002-ben világversenyeken összesen 19 pontot jelentő helyezést (I-VIII.bely) értek el. A díjazottak között van **Wöller Ákos**, az év kadett szabadfogású birkózója; **Fodor Zoltán**, az év kadett kötöttfogású birkózója; **Wöller Gergő**, az év junior szabadfogású birkózója; **Kiss Balázs**, az év junior kötöttfogású birkózója; **Godó Kitti**, az év felnőtt női birkózója, valamint **Závár Viktória**, az év kadett női birkózója is.

- A sikerekhez vezető út fontos állomásai az edzőtáborok. A Héraléksz Bajnokprogram egyik feladata a sportágukban kiemelkedő teljesítményt nyújtó fiatalok edzőtáborozásának biztosítása. A birkózóknál ez hogyan valósul meg?

- S.G.Y.: A program első évében a birkózó szakágnak 12 edzőtáborra, valamint több hétvégi összetartása volt, melyen a százöt fősz kijelölt keret tagjai vettek részt. Van olyan versenyzőnk, aki összesen nyolcvanhét edzőtábori napot tudhat maga mögött. Ez a korábbi évekhez képest óriási segítséget jelent sportágunknak.

- A bemutatót nézve feltűnt, hogy igen sok az akrobatikus elem. Ezek hozzátartoznak a birkózók mozgásvagyagához, vagy csupán látványkeltésről, „show-elemekről” van szó?

- B.F.: Szándékosan tanítjuk a gyerekeknek az akrobatikus elemeket. Tény, hogy látványosabb a bemutató, a versenyzés szempontjából azonban sokkal komolyabb dologról van szó. Az elmúlt nyáron a nemzetközi szerep-

léseken az itt jelenlévő fiatalok is tapasztalhatták, milyen sokszor alkalmazzák más országok versenyzői a különféle dobástechnikákat. Az akrobatikus elemek begyakorlásával szeretnénk fiataljainkban kialakítani a repülés közbeni térérzékelést, optimális helyezkedést; az esés, földre-érkezés helyes technikáját, ami a pontozás szempontjából is meghatározó. No és nem utolsó sorban az akrobatikus ugrások a dinamikus combizomérő fejlesztésének a módszere.

- Mit érdemes tudni a Mr. Tus birkózóiskoláról?

- S.G.Y.: Az iskola 2001-ben alakult, jelenleg csaknem ötven fiatal jár hozzánk, fővárosi és vidéki egyaránt. A női szakággal kapcsolatban örvendetes, hogy négy ifjú hölgy is rendszeresen látogatja edzéseinket. A versenyzők közül többen szerepelnek a Héraléksz programban is. A „műhely” a Csanádi Árpád Általános Iskola és Gimnáziumban található, ahol hetente hét edzést tartunk. A

birkózás mellett úszással, futással, valamint labdás gyakorlatokkal egészítjük ki mozgásvagyagukat.

- A héralékszes sportolók körében készült egy szociológiai felmérés, amely érdekes megállapítást közöl a birkózókról.

- B.F.: Valóban: fiataljaink a Héraléksz sportágak versenyzői közül a legmotiváltabbak, mindenki olimpiai bajnok szeretne lenni.

- Mik a jövő év célkitűzései?

- S.G.Y.: Fiataljainkkal a Kadett Európa-bajnokságon, valamint a Junior Világbajnokságon minél jobb eredményt szeretnénk elérni. Utóbbi megrendezésére nagy eséllyel pályázik hazánk, miután a görögök visszaléptek.

- B.F.: Ne feledkezzünk el azonban a női szakág fellendítéséről sem, ami leány versenyzőink sikerei alapján biztató jövőt sejt.

Vasvári Ferenc

4. Edzőtáborok

Nem mutatható ki konzisztens – akár negatív, akár pozitív – összefüggés a tanulmányi eredmények és az edzőtáborokban töltött idő hossza között. Az igaz, hogy a tanulók az edzőtáborokban töltött idő hosszával egyre nagyobb arányban nevezik megterhelőnek, keménynek a táborokat, ez a megítélés azonban nem annyira a tanulás, mint inkább sporttevékenység keménységére vonatkozik.

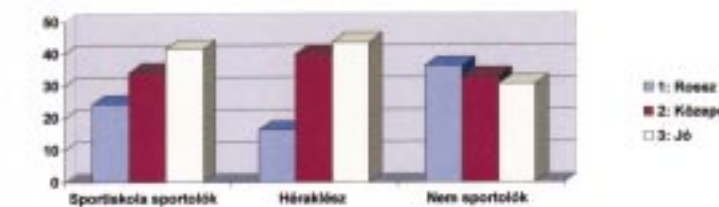
	Sportolók, sportolók átlaga	Héraléksz sportolók átlaga	Nem sportolók átlaga
Nem volt táborban	3,67	3,52	3,42
1-5 napig	3,62	3,82	5
6-10 napig	3,63	3,93	3
11-20 napig	3,78	3,58	3
21-30 napig	3,61	3,57	2
31-40 napig	4,33	3,2	—
40-nál több napig	3,71	3,8	—
Összesen	100	100	100

5. táblázat: Az edzőtáborok időre való hossza és a diákok tanulmányi eredményeinek összefüggése az iskolák csoportjában (%)

5. "Jóléti index"

Az index értékeivel (az egyéni illetve a család anyagi helyzetének megítélése alapján) mérve a "nem sportolók" körében több mint kétszeres arányban fordulnak elő a szegényebb helyzetűek, mint a Héraléksz sportolóinak soraiban, és a sportiskolások sportolók szegényebb helyzetű diákjainak aránya is csak kétharmadát teszi ki a "nem sportolóknak".

A hátrányosabb, vagy előnyösebb helyzet azonban nem csak a közvetlen anyagi helyzettel mérhető. Napjainkban egy többen ismerik fel az úgynevezett szellemi és a kapcsolati tőke szerepét a társadalomban és az egyes családok megélhetésében.

	Sportiskola sportolói	Héraléksz	Nem sportolók
1: Rossz	24,5	16,5	36,4
2: Közepes	34,1	39,8	33
3: Jó	41,4	43,7	30,7
Összesen	100	100	100

6. táblázat: A "Jóléti index" értékeinek megoszlása az iskolák csoportjában (%)

Összeállította: Tóth József
a Héraléksz program igazgatója

A varsói ORV – tanácskozáson jártunk...

2002 november 25-én a Gyermek-, Ifjúsági és Sportminisztérium képviselőjében **Tatár András**, valamint a Nemzeti Utánpótlás-nevelési Intézet munkatársa, e cikk szerzője vettünk részt a 2003-as, sorrendben a kilencedik Olimpiai Reménységek Versenysorozat egyeztető tárgyalásán, Varsóban. A versenysorozat a Visegrádi Négyek országcsoportja- Magyarország, Szlovákia, Csehország és Lengyelország- utánpótláskorú, fiatal tehetségeit fogja össze. Korábban EORV-ként ismert, több évtizedes hagyományra visszatekintő versenyek az akkori Csehszlovákia, Jugoszlávia, Szovjetunió (orosz, ukrán), valamint Románia és Bulgária sportolói részvételével zajlottak. Utazásunk célja az volt, hogy a 29 sportág küzdelmeiből minél többet rendezhessünk hazánkban. Egy-egy sportág versenyének rendezésénél a rotációs elv érvényesült de egyéb szempontok, mint a létesítményellátottság és bizonyos sportágak (pl: téli sportok) esetében az éghajlati viszonyok, természeti környezet is főszerephez jutott. A hazai utánpótlás-nevelés szempontjából is lényeges, hogy a varsói tárgyaláson hét sportág (baseball, evezés, kézilabda, műugrás, súlyemelés, trampolin és a vitorlázás) rendezési jogát szereztük meg. Végeredményben sikeresnek tekinthetjük a lengyel fővárosban tett látogatásunkat, a következő vendéglátónk ez évben Pozsony városa lesz. A program felügyeletét 2003-tól a GYISM-mal együttműködve a NUPI látja el.

Pucsk József Márton

Közoktatási típusú sportiskolák országos térképe

Elkészítését az a törekvés vezérelte, amely az egykor kitűnően működő sportiskolai rendszer újraélesztésére irányul. Az egykori testnevelés tagozatos iskolák természetesen nem felelnek meg napjaink követelményeinek, céltudatosságuk és sikerorientáltságuk azonban ma is tiszteletreméltó. További feladataink között szerepel, hogy az iskolák pedagógiai programját átvizsgálva kialakuljon azoknak az iskoláknak a köre, amelyek a Héraklész Alapprogram mintaintézményeiként működhetnek, tapasztalataikkal segítve a többi olyan közoktatási intézményt, ahol elfogadják, támogatják a sportoló-tanuló különleges helyzetét. Kutatócsoportunk kimeltem foglalkozik még a budapesti iskolákkal és az egyesületi típusú sportiskolákkal, tapasztalatainkról a NUP-nfe következő számaiban beszámolunk

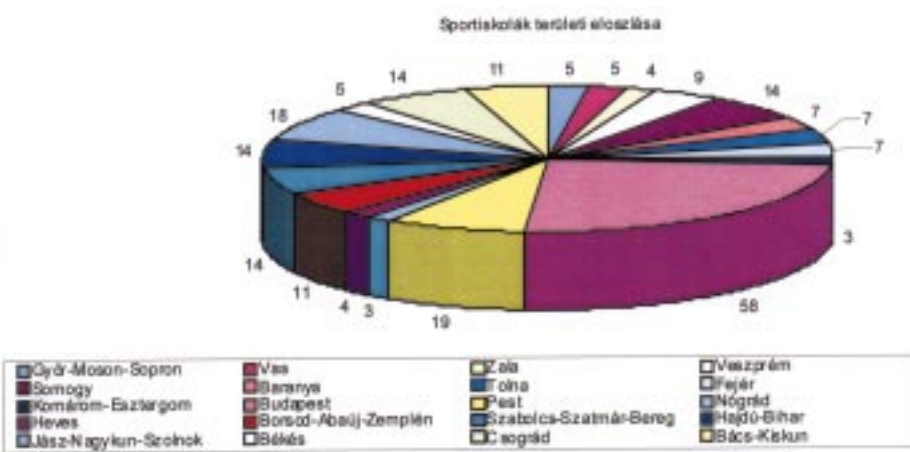
!A piros pontok az emelt szintű testnevelési tanterv szerint működő iskolákat jelzik!

Előzmények: 2002 első negyedévében intézményünk 4500 közoktatási intézményt keresett fel levélben. A megkeresett iskolák közül mintegy 1600 válaszolt kitöltött adatlappal. A kérdőívek alapszintű feldolgozása során kiválasztottuk azt a 147 intézményt, amely a testnevelés tanítása terén emeltszintűnek vallotta magát. Ezt követően egyeztetünk és adatokat kértünk a megyei és a megyei jogú városok önkormányzatainak sportvezetőitől, melynek eredményeként újabb 100 iskola került látóköriünkbe. Az adatok beérkezése és pontosítása még napjainkban is tart.

A sportiskolák – térképen törtéző – megjelenítése, és megyénkénti csoportosítása után a következő megállapításra jutottunk:

- láthatóan több sportiskola működik a keleti országrészben;
- a területi egységek közül kiemelkedik Pest megye (*ba azonban a lakosság számához viszonyítjuk a sportiskolák számát, a sűrűség nagyjából megfelel a magyar átlagnak*);
- tiszteletreméltó a sportiskolák száma Jász-Nagykun-Szolnok (18), Somogy (14), Szabolcs-Szatmár-Bereg (14) és Hajdú-Bihar (14) megyében;
- a testnevelés és sportoktatás szempontjából hátrányos helyzetűnek tekinthető Nógrád (5), Komárom-Esztergom (5), Heves (4) és Zala (4) megye;
- a városok közül kiemelkedik Szeged (9), Kaposvár (5), Kecskemét (4), Miskolc (4) és Nyíregyháza (4).

Az ország egyes területi egységei közötti egyenlőtlen eloszlás okainak felderítése további kutatásokat igényel. Az összegzés a 2003. január 7-ig beérkezett adatok alapján készült.

Géczy Mariann a Pedagógiai Kutatócsoport munkatársa

Felmérések a Héraklész Bajnokprogram sportágaiban

Torna

A hagyományoknak megfelelően ismét felmérésen válogatták ki azokat a tizenegy és tizenkilenc év közötti fiú tornászokat, akik 2003-ban a Héraklész program keretében fejleszthetik tudásukat. A 2002 decemberében megrendezett válogatáson a szakemberek az 1983 és 1988 között született ifi tornászok fizikai és technikai felkészültsége, illetve versenyeredményei alapján döntöttek el, hogy ki kerülhet a harminc hármas Héraklész sportoló közé. Az előző évekhez képest változást jelent, hogy mivel még nem indult el a Héraklész Csillagprogram, ezért a tizenkilenc évvel idősebb tornászok is bekerülhettek a programba, így a létszám idén huszonötöt harmincra emelkedett. A letehetségesebb tornászok fele A, másik fele pedig B-kerettag. A kiválasztott sportolók a Központi Sport- és Ifjúsági Egyesület, az FTC YBL-ből és a Honvéd Steffl, valamint a Dunaferr, a győri Bercsényi Diáksportkör és a Kiskunhalasi SC versenyzői közül kerültek ki. A tornászok munkáját továbbra is két főállású és négy

szervező edző irányítja. Amint azt Kovács István Héraklész edző elmondta: a tornászok 2003-ban a tervek szerint elsősorban a nemzetek közötti felkészülési versenyeken vesznek részt, amelyek akár már a 2004-es Európa-bajnokság előfutárainak is tekinthetők. Kovács István reméli, hogy a Héraklész Hetrovics Marcell, aki tavaly egyéni össze-tettben tizenegyedik helyezést ért el a pathraszi ifjúsági tornász EB-n, idén tagja lehet a felnőtt kvalifikációs világbajnokságon induló magyar csapatnak. A Héraklész program tornászainak eredményességét mutatja, hogy Berki Krisztián a pathraszi ifjúsági tornász EB-n lötléngésben második, a felnőttek debreceni világbajnokságán pedig kilencedik helyezést ért el. Kovács István szerint a Héraklész program jelentősen megváltoztatta a tornász utánpótlás-nevelés helyzetét, hiszen például még korábban évente csupán egy edzőtáborra volt pénz, addig most már akár hat edzőtáborban segíthetik a tehetséges tornászok felkészülését.

Békefi Anett

Atlétika

Öt szakág összesen 125 versenyzője vett részt október és december között az Olimpiai Csarnokban megrendezett sportági felméréskön. A Héraklész programban szereplő valamennyi atléta fizikai állapotát megvizsgáltuk; elmondható, hogy fiataljaink többsége jó erőben van, kiváló eredményeket ért el, ami biztató jövőt sejtet a január 18-án kezdődő fedett pályás idényre. Tisztességesen felkészülve indulunk a 2003-as versenyévnak – nyilatkozta lapunknak Dornbach Illdikó, az atléták sportági referense.

Röplabda

December végén rendezte meg felmérő-kiválogató edzőtáborát a Magyar Röplabda Szövetség a budapesti Olimpiai Csarnokban és Csillebércen. A tervek szerint az 1988-1989-ben született lányok, illetve az 1987-1988-ban született fiúk közül kiválasztott huszonkét-huszonkét sportoló alkotja majd a röplabdások Héraklész programja keretének nagyobb részét. A felmérésen a fiatal röplabdások kondicionális képességeit, valamint a labda nélküli és labdás technika ismeretnek szintjét vizsgálták meg. A röplabda egyébként azon hat sportág egyike, amelyekkel decemberben bővült a Héraklész program.

Bajnokok vacsorája a KSI-ben – immár tizedszer

A Központi Sport- és Ifjúsági Egyesület harminckét versenyzője vehetett át jutalmat a december elején megrendezett Bajnokok Vacsoráján, amelyen a fiatal tehetségek mellett a hazai sportélet számos képviselője, így például a Gyermek, Ifjúsági- és Sportminisztérium politikai államtitkára, Mesterházy Attila és az NSI igazgatója, dr. Török Lajos is részt vett. Ahogyan 1993 óta minden esztendőben, idén is a Régi Sípós Étterem dísztermében gyűltek össze a 2002-es év kiemelkedő nemzetközi versenyein indult KSI-s sportolók, így többek között az ökölvívó Dudás Tibor, a judós Szilágyi László, a vízilabdás Tóth Márton, vagy az öttusázó Andrejkovics Andrea, Savári Éva és Klíng Réka, a tornász Berki Krisztián, Drótos Nikolett és Szarka Krisztina, továbbá a kajak-kenu szakosztály versenyzői közül Hegyi Réka, Botond Balázs, Iván Gábor, Járk Gergely, Kozák Danusia, Szabó Gergely és Vasali László. A sportolók teljesítményét a többi között pólokkal, könyvekkel és pénzzel jutalmazták. Az év munkáját és eredményeit a KSI SE ügyvezető elnöke, Hazóik Endre értékelte. A díjakat a KSI judo szakosztályának vezetője, dr. Hetényi Antal adta át.